

Zaferiniz, İslâm'ın zaferi olacaktır!

Yüksek İslâm Enstitülerinin kuruluş günü 19 Kasım 1968'de İstanbul Y. İslâm Enstitüsünde düzenlenen merasimde mezunlar adına yapılan bu mühim konuşmayı okuyucularımıza sunmaktan büyük memnuniyet duymaktayız.

İSLÂM MEDENİYETİ

Fahreddin Olguner
(İst. Yük. İslâm Enstitüsü
Felsefe Asistanı)

ün be-gün, an be-an değişen bir dünyada yaşıyoruz. Dağları yontan, denizleri kurutan, aya-me-rihe el atan, şems-ü kameri fethetmiş bir dünya.

Zihnini gergef-gergef yırtarcasına geren insan-anoğlu, kimbilir yarın hangi oyuncaklarla arz-ı endam edecek; kimbilir! Belki de o, ikibin yılında teknik defilesine; hayat iksiri sunan ilaçları, süt akan mustukları, komprime otomatik gıdaları, insan yedek parçaları (kol, bacak, böbrek, beyin...) satan acenteleri, yumurta yumurtlayan, insan büyüten kuluçka makinaları ve daha neler, nelerle... gelecek...

Evet, dünya durmadan ilerliyor. İnsanlık kendi saadeti için her çareye başvurup her imkânı icada çalışıyor. Tabii ki, muvafak da oluyor. Oluyor, olmasına ama heyhat!. Ne yazık ki, bulduğu, umduğu değildir. Beklenen ve umulan insani saadet, hayat pahasına elde edilen şey ise ilmin izinsiz ve haşarı çocuğu tekniktir. Netice ise, insanın, fevc fevc, milyonlarca, milyarlarca insanın elem-ü hüsrânı, ızdırıp ve buhranıdır.

Evet açıkça ifade edelim ki, 20. asrın teknik medeniyetini şahsında sembolleştiren, bu başarı ile de gururlanıp böbürlenmiş Avrupa, ilim ve teknik uğruna kaybettiği öz benliğinin hasret ve

elemi ile gıdalanmaktadır. Kim ne derse desin, psikolog ve sosyologlar nasıl isimlendirirlerse isimlendirsınler. İster içtimâî, ister iktisadî desınler. Biz şuna kaniyiz ki; dünyanın çeşitli bölgelerinde, grev, işgal, boykot, isyan ve nümayiş olarak sokaklara dökülen, işçi veya öğrenci.. kalabalıklarının ardında ve arkasında akan mânâ, bir iç sıkıntısının, bir manevî buhranın şekil değişikliği ile çıkan tezahüründen başka bir şey değildir.

Dün, mânâsı için maddesini zincire vuran Avrupa, bugün, maddesi için mânâsını çarmıha germekle meşguldür. Fakat bu idam sehпасiyle düşünen kafalara gong vurmıştır. Bugün karmaşık dünyanın düşünen kafaları, öz benliğini bulmak için insanlığa kurtuluş çareleri, selâmet yolları aramaktadır. Biz söyleyelim:

İSLAM (رَبَّنَا آتِنَا فِي الدِّينَا ...) âyeti ile ideolojisini çerçevesi, insana her iki saadeti de birden vaadeden İslâm kara cehiller, garazkâr allâmeler bir yana, doğunun saf müslümanları kadar, garbın samimî ilim ve tefekkür erbabı da bunu biliyor ve inanıyor.

Zuhuru ile İslâm, dünyaya neler vermiştir? Sizler bunu çok daha iyi bilirsiniz, üzerinde durmayacağız. Biz sadece, üzerinde yaşadığımız toprakların nasıl yeşerdiğine, Anadolu coğrafyasının nasıl vatanlaştığına işaret edelim. Cihan-şumûl bir imparatorluğun kuruluşunda, bu yapıya ilk harcı koyanları hatırlıyalım.

Evet 1071 Malazgirt Zaferi ile, Türkün bükülmez bileğine dayanamıyan Anadolu kapıları ardına kadar açılmıştı. Fakat şunu unutmamalı ki; kılıçla alınan bir toprağın kılıçla vatanlaştırılması mümkün değildir. İşte Alparslanların zaferinden sonra bu toprak kütlelerini yoğuran, ona ruh ve mânâ kazandıran; dikilen kayasına, akan suyuna, açan çiçeğine, öten bülbülüne Allah adını, Allah aşkını fısıldayan Ahmed Yesevî'lerin, Abdalların, Yunusların dudakları olmuştur. Gündüz ef'alde, gece ezkârda, el işte gönül hazret'te mânâ erleri, hak erenleri gerçek dervişler olsaydı Anadolunun iskanlaşması ve İslamlaşması mümkün olmazdı. Hele asırların imparatorluğu kurulmazdı.

Hattâ son günlerde, anavatanın, son bir avuç toprağın tehlikeye düştüğü bir devrede bile düşmanın kirli elini vatanın harim-i ismetinden uzaklaştıran, Şükrü Çelikalay'la müşahhaslaşmış bulunan bu ruh olmuştur. Fakat, bundan sonra medeniyet kaygusuyla bazı gafletlere düşülmüş, o ruh, o mânâ unutulmuş, sanki bu toprakları vatanlaştıran, o ruh ve mânâ değilmiş gibi din ve dinî duygu ikinci plâna itilmiş ve Avrupanın medeniyetine derken, az kalsın çirkefine yaklaşmıştır. Mânâ ve ruh olmayınca da istenen tekniğe de ulaşamamıştır. Bugün bazı imkânlarla rağmen teknikte Avrupa ile aramızdaki mesafe dün ne ise bu gün de odur.

Evet, mânâdan şekle gidilecek yerde, şekilden mânâyâ gidilmek istenmiştir. Hamdolsun ki, felâket hissedilmiş, o mânânın, dinî ruhun lüzumu kavranmış ve ona yönelinmiştir.

Gençler! Sizler işte o ruhu, yeniden hissedilen bu zaruretin ve o mânânın tezahürü olarak burada bulunuyorsunuz. Fakat dikkat edin, sizin zaferiniz, İslâmın zaferi olacaktır. Uyanık olun, bu, İslâm'ın son imtihanı olabilir. Bunun mes'ulu sizler olacaksınız. Dünyaya saadet ufuklarını siz açacak, insanlığa siz örnek olacaksınız. Unutmayın, kendinizi iyi tanıyın, kıymetinizi iyi tartın!.. Bütün dünyada beklenen ve özlenen insanlarsınız!..

Geçmişin günahlarını sayıp dökmekte mânâ yok. Ama kabul ve itiraf edelim ki, yakın geçmişin sallantı ve bunaltılarında -dinin değil asla- din adamının kusur ve kabahati büyüktür. Yıldırımları hizaya getiren Emir Buharîlerin bulunduğu devrelerde bu çeşit sallantı ve bunaltılar olmamıştır. Öyleyse mesuliyetiniz büyüktür!..

İlk prensibiniz, İLİM olmalıdır. Bilmeden yapılmaz, görmeden gösterilmez. Mukaddes kitabımızda, şanlı tarihimizde size ve bütün dünyaya ışık tutacak temeller mevcuttur. Ama onu göreceksiniz ve göstereceksiniz. Gazalî'ler olunuz. Gazalî dedim, evet onu çok okuyun, tekrar tekrar okuyun. Sizin için en büyük örneklerden birisidir O!.. Çünkü O, taklidi olan ilmi değil, taklidi olan imanı bile kabul etmez. O, bir fik-

rin menfi oluşunu ilân etmek için onu çok iyi bilmek gerekir» der. İşte önce «Maka-sıd» sonra da «Tehafüt» ü bunun için yazmıştır. Siz de öyle olun. Mevlâna gibi bir ayağınız Şeriatta, diğer ayağınızla yetmiş iki milleti dolaşın, Hintten Çin'e, Japon'dan İngiliz'e kadar bütün milletleri ve bilgileri öğrenin. Sonra da onlara onun mukabillerini, en iyisini, en üstününü Kur'andan ve İslâm'dan veriniz.

1 — Öyleyse vaktinizin kıymetini bilin. İnsanın, benim diyebileceği iki şeyi vardır. Vakti ve kalbi. Vaktini mâlâyânî ile geçirip kalbinizi gıllu-gış ile doldurmayınız. Öğrenip Öğretiniz. Bir kitaptaki yorgunluğumuzu, ikinci kitabın havası içinde giderin. Unutmayın en bol vaktiniz bu sıralardadır.

2 — Bilginizi elbet tatbikata koyacaksınız. Halka vereceksiniz. (İster öğretmen ister vaiz olun.) Vazife ve mes'uliyetiniz ne olursa olsun şerefi mevkiinizden beklemeyin, siz mevkiinizi şerefleendiriniz.

3 — Bahar gelmeden çiçek açmaz. Mevsimini bekleyiniz.

4 — Parça, bütünün habercisidir. Parçalar giderse bütün kaybolur. Küçümsemeyin, bütünü getiremiyorsanız parçalarını koruyunuz. Sizden sonrakiler tamamla-sın.

5 — Hürmet edilmek istiyorsanız, hürmet ediniz. Yetmiş iki millete bir göz ile bakınız.

6 — Kaideleri çiğnemeyin, kaidelerinize riayet edilmez.

7 — Kızmayın, bedbahtlara acıyın. Siz [وما ارسلناك الا رحمة للعالمين] muhatabının varislerisiniz.

8 — İsteğiniz, şahsınız için olmasın. (الله ، في الله) olsun. Nice, şehvet, şöhet ve arzularına âyet ve hadisten delil getirmeye çalışanlar görülmüştür.

9 — Asmayı gerekiyorsa, budayınız. Ama zararsız yerinden ve daha gür fişkı-rması için...

10 — Prensiplerinizi yaşayınız. Kendinize;

واعضان كم جلوه ير محراب ومبيرى كنند
چون بخلوت می روند آن حال دیگر می كنند

«Vaizler, minber ve mikrablarda halka cilve yapar, caka satarlar. Ama tenha-da kendileriyle başbaşa kaldı mı öğütlerinin dışında neler, neler... yaparlar» dedirtmeyiniz.

Ne yazık ki, tesiri, talâkat-ı lisanda arıyoruz. Bence muvaffakiyetsizliğimizin tek sebebi budur. Muvaffakiyet, prensiplerin bizatihi yaşanmasındadır. Sizin kendi tarihinizde, prensiplerini bizatihi yaşayan örneklerin adedi pek çoktur. Ben size dışarıdan bir misal hatırlatayım. Hindistanın kılıksız mücahidi Gandi; Hindistan halkının karşısına ne melon şapkası ne beyaz eldivenleri ne de üstün bir hitabet gücü ile çıkmıştır. O, küçük evinin, basık tavanı altına yerleştirdiği tezgâhın-da, hint pamuğundan hint kumaşını bizatihi elleriyle dokuyup sırtına geçirmiş ve sonra çıkararak Hint Halkına; «işte hintlinin iktisadi politikası...» demişti. Neticeyi biliyorsunuz.

Bugün İmam-Hatib Okulu mensubu 40 bin talebe vardır. 15 sene sonra, Türkiye-nin dört bucağında İslâmı her şeyi ile yaşayan kırk bin Müslüman aile var mısınız tekeffüle?... İşte size müreffeh Türkiye ve mes'ud dünya!...